

LEHEN IS-SANTWARJU TA' HAŻ-ŻABBAR

APRIL 2019 – Ɔarġa Nru: 169

Il-Kelma tal-Arċipriet...

QAWMIEN KULJUM!

Bhala bnedmin, il-Ġimgħa l-Kbira – li fiha nfakkru l-passjoni harxa u l-mewt ta' Ġesù, aktar narawha rejali mill-qawmien tiegħu! Ilkoll kemm ahna nafu x'inhì t-tbatija, fizika jew mentali. Ilkoll kemm ahna nafu x'inhì l-mewt, għax ilkoll ġarrabna t-telfa ta' xi qarib jew habib tagħna! Imma l-qawmien...?! Ma nafu b'hadd li miet u reġa' qam għall-hajja... hliel Lazzru u Ġesù!

Il-qofol tal-fidi

F'dawn il-ġranet se niċċelebraw il-qofol tat-twemmin tagħna – dak li nsejħulu ***l-Misteru tal-Għid***. Flikkien se ngħixu mill-ġdid il-passjoni, il-mewt u l-qawmien tal-Mulej! Ma jagħmilx sens li ngħixu l-passjoni u l-mewt biss. Kieku Ġesù ma qamx mill-mewt, ir-reliġjon nisranija ma teżistix. Ma jagħmilx sens temmen f'xi hadd mejjet! Ahna nissejħu nsara, u nibqgħu segwaċi tal-Imghallem, minkejja s-sekularizmu sfrenat li

hawn fostna; nattendu għall-Ewkaristija tal-Hadd, nirċevu s-sagramenti, ningabru bhala komunità, nahdmu għat-tixrid tas-Saltna, ngħinu lil min għaddej minn żmien diffiċli jew batut... dan kollu nagħmluh għax Kristu *tasew* qam mill-mewt!

Hafna drabi ninsew li kull darba li ahna mmutu għalina nfusna billi: inwettqu d-dover tagħna fil-familja jew fuq il-post tax-xogħol, nahfru, nagħdru, infittxu l-interessi tal-oħrajn barra dawk tagħna, infahħru u napprezzaw, nimpenjaw ruhna fil-parroċċa u fis-soċjetà, niehdu hsieb tal-morda jew l-anzjani b'imhabba... u tant ghemejjel oħra li jirrikkjedu li mmorru kontra tagħna nfusna... dan kollu jfisser li nkunu qed ngħixu l-mewt u l-qawmien ta' Ġesù mill-ġdid!

X'ghamel Ġesù

Ġesù ċarċar demmu kollu fuq is-salib għalina biex helisna minn taħt il-hakma ta' Satana u biex b'hekk, ma nibqgħux skjavi tal-ġibdiet u tal-egoizmu tagħna. Bhala persuni hielsa, li kapaċi nagħtu direzzjoni lil hajjitna, ahna nibdew nagħzlu t-tajjeb mill-hazin. U meta jiena nagħzel it-tajjeb, jġifieri dak li ma jaqbilx biss lili iżda anke dak li jaqbel lill-oħrajn, ifisser li nkun qed immut għalija nnifsi biex ngħix għall-oħrajn! Il-fatt li jiena nagħmel għazliet favur l-oħrajn, ifisser li qed ngħix kull darba l-qawmien tal-Mulej mill-mewt!

Mela daqskemm hi rejali t-tbatija u l-mewt fil-hajja tagħna, daqstant iehor huwa rejali

l-qawmien. Id-differenza bejn waħda u oħra hi li, filwaqt li t-tbatija u l-mewt jiġu fuqna mingħajr sforzi min-naħa tagħna, speċjalment meta jkollna niffaċċjaw il-mard u l-kriżijiet li ngħaddu minnhom, il-qawmien irridu nithabtu għalih biex ngħixuh!

Għażliet

Ejjew, mela, f'dawn il-ġranet li ġejjin, nirriflettu ftit li biex ngħixu l-qawmien

f'ħajjitna irridu kontinwament immorru kontra l-egoizmu tagħna u kontra l-kurrent tad-dinja. Meta naghmlu hekk, inkunu kapaċi naghmlu għażliet li jiffavorixxu lil dawġ li ngħixu u naħdmu magħhom. Dan iġib ċerta paċi fil-qalb u l-moħħ tagħna.

Nawguralkom il-kumplament tar-Randan it-tajjeb u minn issa, l-Għid it-tajjeb ukoll!

Dun Evan

Riflessjoni għall-Ġimgħa Mqaddsa...

SEBA' KELMIET JEW FRAŻIJET...!

Matul il-Ġimgħa Mqaddsa, nisimghu biċċiet mir-rakkonti tal-passjoni u l-mewt ta' Ġesù skond l-erba' evangelisti. F'dawn is-slitiet żgur li nisimghu dawġ li jissejġu "is-seba kelmiet" jew "frazzjiet" li Ġesù qal fuq is-salib qabel miet. Ma jagħmilx hafna sens li niġbruhom flimkien waħda wara l-oħra, iżda rridu nifhmu dik il-frazi fil-kuntest tal-Evangeliu partikulari li tkun issemmiet. Ejjew narawhom waħda waħda:

F'San Mark u f'San Matthew:

"Alla tiegħi, Alla tiegħi, għaliex tlaqtni". Dawn huma l-ewwel kelmiet tas-Salm 22 u li Ġesù x'aktarx irreċitah kollu fuq is-salib. Ġesù, ta' Lhudi tajjeb li kien, kien jafhom is-salmi għax kien jismagħhom jinqraw u jiġu spjegati fis-sinagoga kull nhar ta' Sib. Dan is-salm juri bniedem għaddej minn tbatija harxa u jhossu abbandunat minn kulhadd, inkluż minn Alla. Iżda s-salm jintemm billi l-istess bniedem juri fiduċja f'Alla li se jehilsu. Ahna wkoll ngħaddu minn mument bħal dawn, iżda meta nharsu lura, nintebhu kemm il-Mulej kien magħna fil-mument iebesin tagħna.

F'San Luqa:

"Missier, ahfrilhom, għax ma jafux x'inhuma jagħmlu". Ġesù ta' San Luqa huwa

l-Messija li jahfer kontinwament u li anke jiskuża lid-dixxipli fin-nuqqasijiet tagħhom. Hawn Ġesù qed jahfer ukoll lill-għedewwa tiegħu b'eżempju għalina.

"Tassew ngħidlek, illum tkun miegħi fil-ġenna". Anke lil dak li kien imsallab miegħu hafirlu wara li ammetta htijietu u wera' l-indiema. Il-kelma "illum" tfisser hafna għal San Luqa. Ġesù hafirlu u se jhaddnu miegħu fil-ġenna dakinhar stess mhux xi darba ma jafx meta. Anke lil Żakkew qallu "Inzel minn hemm, għax 'illum' lil din id-dar gietha s-salvazzjoni." "Illum" għandu jkun mument ta' grazzja għal kull wieħed u waħda minna.

"Missier, f'idejk jien nerhi ruhi". Hawn Ġesù jidher li qed imut mewta ta' bniedem seren. Wara li wettaq dak li l-Missier ried minnu, issa qed iħalli l-ispiritu jew ruhu f'idej. Għalkemm f'ħajtu Ġesù għadda minn hafna tbatija, hu kien qed imut mewta kalma għax kien persważ li wettaq ir-rieda ta' Missieru. Ahna wkoll, meta nhabirku halli nwettqu r-rieda t'Alla f'ħajjitna, tkun qed tistenniena mewta simili.

F'San Ġwann:

“Mara, hawn hu Ibnek. Hawn hi ommok”. Din “il-mara” tissemma l-ewwel darba fitieg ta’ Kana, fil-bidu tal-ministeru pubbliku ta’ Ġesù. Minn hemm ma tissemmhiex aktar, sakemm tidher fl-aħħar mumentu ta’ Ġesù taħt is-salib. Kienet hemm, wieqfa, taqşam it-tbatijiet ta’ binha għas-salvazzjoni tal-umanità. Ġesù ma sejhilhiex “ma” jew “ommi” għax ried juri li hu kien lest jinfatam minn ommu tad-demmi u l-laħam biex iwettaq biss ir-rieda ta’ Missieru li baġtu. Din l-omm tingħata lid-dixxiplu l-maħbub li qed jirrappreżenta lill-umanità biex hi, tindukraha bil-maternità spiritwali tagħha.

“Għandi l-ghatx”. Tassew li Ġesù kien qed iġarrab l-ghatx fiżiku. Id-demmi li xerred fil-flaġellazzjoni u waqt it-tislib, ix-xemx tiżreg ta’ nofsinħar fil-Palestina, bil-fors li Ġesù kien bil-ghatx. Imma Ġesù kellu “ghatx” iehor la semmiej San Ġwann: l-ghatx li jara l-bnedmin kollha salvati bil-passjoni, il-mewt u l-qawmien li kien għaddej minnhom. Jekk

mhux kulhadd qed jasal għal dan, żgur li mhux tort tiegħu!

“Kollox hu mitmum!” Ġesù ma jgħidx “Kollox spicċut”, iżda “mitmum”. Bil-mewt tiegħu fuq is-salib, huwa temm ir-rieda ta’ Missieru billi qed jagħlaq il-kapitlu tiegħu fuq din l-art f’ġisem bħal tagħna. Issa, se jibda kapitlu għdid bil-qawmien tiegħu mill-imwiet, f’ġisem gloriuż. Bih se jidher lill-appostli biex isahħahom fil-fidi tagħhom fih. Aktar tard, meta kien se jmur għand il-Missier, kellu jkollu preżenza aktar qawwija minn dik li kellu f’ġisem ta’ bniedem bħalna. Permezz tal-Knisja li hu waqqaf, permezz tal-Kelma, l-Ewkaristija u l-komunità ta’ dawk li jemmnu fih, kulhadd jista’ issa jhoss il-preżenza tiegħu, jinsab fejn jinsab.

Mela dawn is-seba’ kelmiet jew frażijiet, li għandna nqisuhom bħala t-“testment spiritwali” ta’ Ġesù, għandna mhux biss inkunu nafuhom bl-ament, iżda ngħixuhom fil-prattika halli dan it-testment jibqa’ jgħodd f’kull żmien.

TBERIK TAL-FAMILJI FI ŻMIEN IL-GHID 2019

APRIL

Tnejn 22: Spadaro, Dejqa, Barun
Tlieta 23: Sant’ Antnin
Erbgha 24: Bajada + sqaqien
Hamis 25: Wied il-Għajn, Krexxuni
Ġimgħa 26: Triq San Ġużepp + sqaqien
Tnejn 29: Ċimiterju, Ghobbejra
Tlieta 30: Kaħwiela, Għadiba, Serer, Żabra

MEJJU

Hamis 2: Xgħajra + sqaqien
Ġimgħa 3: Kunvent, Čawšli
Tnejn 6: Ġanni Bonavia, Imm. Kuncizzjoni
Tlieta 7: Santa Duminka (djar biż-żewġ)
Erbgha 8: Santa Duminka (djar bil-fard)
Hamis 9: Bormla, Kittien, Ġ.Pace, Melita
Ġimgħa 10: Espeditu Catania, Saġhtar, Saħħara, Ordni ta’ San Ġwann

- It-tberik jibda fil-5.00pm.
- Ikun xieraq li l-familja kollha tkun preżenti.
- Tajjeb li nżommu l-pets taħt kontroll.
- L-offerti tagħkom imorru għall-proġetti tal-parroċċa.
- Il-kumpliment tat-toroq jidhru fil-ħarġa ta’ Mejju.

INGHAQDU MAL-MULEJ GHAL DEJJEM

Carmela Baron (92), Carmela Pulis (88), Maria Gauci (61), Concetta Bounce (93), Emanuel Bugeja (64), Giovanna Piscopo (89), Maria Dolores Buhagiar (81), Maria Concetta Camilleri (66), Rita Gerada (62), Lorenza Carabott (82), Geoffrey Micallef (63), Maddalena Gheiti (78), Maria Concetta Barbara (92), Vincenza Bonavia (65), Maria Stella Gafa’ (92), Maria Loreta Buhagiar (74), John Mallia (74).

NILTAQGĦU NHAR ... MARZU 2019

Hamis 4: Fis-7.00pm, fis-santwarju, **ir-raba' katekezi** dwar ir-rakkont tal-passjoni u l-mewt ta' Ġesù skond San Ġwann.

Ġimgħa 5: *L-ewwel Ġimgħa tax-xahar.* Fit-8.10pm kant ta' Tifhir ta' Sbiħ il-Jum. Wara l-quddiesa tat-8.30am u 6.30pm tingħata qima lil Ġesù Kurċifiss.

Sibt 6: Fl-10.00am Ċelebrazzjoni tal-Kelma t'Alla bil-Magħmudijiet.

Hadd 7: **Il-Hames Hadd tar-Randan.** Fis-6.30pm **Kunċert ta' Mużika Sagra** għall-Ġimgħa Mqaddsa mill-Kor Notre Dame fil-knisja Arċipretali. Kulhadd imhegġeg jattendi.

Tnejn 8: Fil-quddiesa tas-6.30pm isir l-**ahħar kors** ta' Ezerċizzi għal Kulhadd minn P. Joe Zahra OP.

Ġimgħa 12: *Festa devozzjonali ta' Ommna Marija Addolorata.* Fit-8.10 kant tal-Lawdi. Fid-9.30am quddiesa għat-tfal tal-iskola. Fil-5.30pm quddiesa fis-santwarju animata mill-kor Notre Dame u fis-6.30pm pellegrinaġġ bil-vara tad-Duluri. Fi tmiemu, fuq iz-zuntier, issir ċelebrazzjoni Ewkaristika u barka Sagramentali. Fit-8.00pm quddiesa oħra fis-santwarju.

Sibt 13: Fis-7.30pm quddiesa fis-santwarju u tqassim tal-friegħi taż-żebbuġ għall-immigranti Kattoliċi.

IL-ĠIMGĦA MQADDA

Hadd 14: **Hadd il-Palm.** Fl-10.00am toħroġ il-purċissjoni ta' Hadd il-Palm mis-santwarju għal quddiem il-kappella tal-Lunzjata fejn isir it-tberik tal-palm u ż-żebbuġ mill-E.T. Mons. Pawlu Darmanin OFM Cap., Isqof Emeritu ta' Garissa. Wara, Konċelebrazzjoni bil-qari tal-passjoni skont San Luqa. Il-quddiesa tal-11.30am issir f'11.45am. Inhegġu l-ġenituri jlibbsu lit-tfal ta' Lhud.

Tnejn 15: *It-Tnejn tal-Ġimgħa Mqaddsa.* Fis-7.00pm fis-santwarju, **konferenza** marbuta mal-Ġimgħa Mqaddsa.

Tlieta 16: *It-Tlieta tal-Ġimgħa Mqaddsa.* Fis-6.00pm quddiesa fis-santwarju u fis-6.30pm jibda pellegrinaġġ bil-vara tal-Kruċifissjoni li matulu tingħad il-Via Crucis. Fid-dhul ċelebrazzjoni Ewkaristika.

Erbgħa 17: *L-Erbgħa tal-Ġimgħa Mqaddsa.* Fis-7.00pm Via Crucis Djoċesana fil-Belt Valletta mmexxija mill-Arċisqof.

Hamis 18: **Hamis ix-Xirka:** Fid-9.30 Mons. Arċisqof imexxi konċelebrazzjoni f'San Ġwann, il-Belt fejn jitbierku ż-Żjut Imqaddsa tal-Magħmudija, Morda u l-Grizma. Fis-santwarju, fis-6.30pm Konċelebrazzjoni Solenni *in Coena Domini* bil-Hasil tar-Riġlejn. Wara, Tranzlazzjoni tas-SS.mu Sagrament sal-Altar tar-Repozizzjoni. Fit-8.30pm u fid-9.30pm Viżti organizzati. Fl-10.15pm Sahara quddiem Ġesù Ewkaristija li tintemm bit-Talba ta' Gheluq il-Jum jew il-Kompieta.

Ġimgħa 19: **Il-Ġimgħa l-Kbira:** *Jum ta' sawm u astinenza.* Il-Viżti jsiru fis-6.30am u s-7.30am. Fit-8.30am kant tal-Uffiċċju tal-Qari (Matutin) u t-Tifhir ta' Sbiħ il-Jum (Lawdi) flimkien mas-sacerdoti tal-parroċċa. Fl-10.15am adorazzjoni mmexxija mill-membri tal-Museum. Fil-11.00am isiru l-ahħar Viżti. *Matul il-jum ta' filgħodu jkun hemm konfessuri għall-qrar fis-santwarju.* Fit-3.00pm Ċelebrazzjoni Solenni tal-Passjoni u l-Mewt tal-Mulej: Liturġija tal-Kelma, Adorazzjoni tas-Salib u Tqarbin. *Nosservaw dan il-jum bhala jum ta' skiet intern.*

Sibt 20: **Sibt il-Ghid.** Fit-8.00pm tibda ċ-Ċelebrazzjoni tal-Vgħili tal-Ghid. Isiru wkoll il-Magħmudijiet.

Hadd 21: **Solennità tal-Ghid il-Kbir.** Fl-10.15am Konċelebrazzjoni Solenni.

Tnejn 22: Issir **festa tal-Ghid għat-tfal.** Fid-9.30am, it-tfal kollha jingabru quddiem il-kappella ta' Santa Marija u jaslu l-Mużew tas-subien għall-programm apposta għalihom u loġħob. Fil-5.00pm jibda t-tberik tal-Familji fi żmien il-Ghid.

Hadd 28: **It-Tieni Hadd tal-Ghid u Hadd il-Hniena Divina.** Fl-10.00am it-tieni **seminar** għall-ġenituri li wliedhom se jagħmlu l-Grizma tal-Isqof din is-sena.